

Dak van asbest? Vervangen is het best!

Aanleiding

Het kabinet wil asbestdaken per 2024 verbieden vanwege risico's voor gezondheid en milieu. Voor het verbod op asbestdaken zijn wijzigingen van de Wet milieubeheer en het Asbestverwijderingsbesluit nodig. In ons land ligt nog circa 80 miljoen vierkante meter aan asbestdaken. Om 2024 Nederland asbestdakenvrij te halen is het vooral belangrijk dat we samenwerken, innoveren en van elkaar blijven leren. Het begint bij bewustwording en communicatie.

Inleiding

Onderstaand vindt u informatie over asbestdaken en de verwijdering ervan. Het is een **algemene boodschap die het meest geschikt is voor particuliere woningeigenaren**. Overheden en andere partijen kunnen deze boodschap gebruiken om (particuliere) dakeigenaren voor te lichten over asbestdaken. Voor vragen over de wet- en regelgeving rondom asbest kan men terecht bij de [Helpdesk Asbest van de Rijksoverheid](#), die door Kenniscentrum InfoMil van Rijkswaterstaat beheerd wordt. Wanneer andere belanghebbenden dan woningeigenaren extra informatie zoeken, kan er het beste doorverwezen worden.

Kenniscentrum InfoMil van Rijkswaterstaat en consumentenvoorlichtingsorganisatie Milieu Centraal hebben dit document in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgesteld om een eenduidige boodschap te waarborgen. Het streven is dat partijen zoals provincies, gemeenten en eventuele koepelorganisaties zoveel mogelijk gebruik maken van dezelfde boodschap en communicatiemiddelen. Daarom juichen we het toe als organisaties onderstaande tekst gebruiken voor informatie over asbest via hun kanalen. En bijvoorbeeld linken naar het [Advies-op-maat bij asbest](#), de video's over asbest [herkennen](#) en [verwijderen](#).

Waarom als gemeente communiceren over asbest?

Door dakeigenaren nú te informeren over asbestdaken, verlicht je als gemeente je taak als handhaver straks, wanneer het asbestdakenverbod ingaat. Twee derde van de mensen ziet hun gemeente als belangrijkste informatiebron wanneer ze meer wil weten over asbest, blijkt uit consumentenonderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau GfK. Gemeenten zijn bij uitstek de aangewezen partij om dakeigenaren in beweging te brengen. Uit het onderzoek van GfK bleek ook dat mensen vooral de overheid verantwoordelijk vinden voor het verlagen van de asbestdeeltjes in de lucht. Terwijl dakeigenaren zélf verantwoordelijk zijn voor het vervangen van hun (asbest)dak, waarmee ze emissie van asbestdeeltjes in de lucht kunnen voorkomen. Het is dus als gemeente - als belangrijkste informatiepunt - slim om woningeigenaren te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid. Vanuit gezondheidsoogpunt en om de kosten van het handhaven te

beperken. Op dit moment [faciliteren](#) en stimuleren steeds meer gemeenten en provincies dakeigenaren om hun asbestdak te gaan vervangen.

Hoe krijg je dakeigenaren in actie?

1. Heldere informatie bieden over asbest en asbestdaken verwijderen
2. Het verwijderen zo laagdrempelig mogelijk maken door handelingsperspectief te bieden

Met het asbestdakenverbod in het vooruitzicht is budget vrijmaken voor goede communicatie over asbest essentieel. Daarnaast is het verstandig om te onderzoeken hoe jullie gemeente het verwijderen van asbestdaken zo laagdrempelig mogelijk kan maken. Op welke manier dat gaat verschilt per gemeente. Zo steunen gemeenten bijvoorbeeld gezamenlijke vervangacties voor kleine schuurdaken (zie bijvoorbeeld het document 'handreiking collectieve aanpak asbestdaken verwijderen' op [asbestversnelling.nl](#)), maken het afvoeren veiliger door beschermende kleding en verpakkingsmateriaal beschikbaar te stellen of een asbestlening beschikbaar te stellen. Lees waarom en hoe anderen asbestdaken snel van het dak af willen krijgen op [www.asbestversnelling.nl/ambassadeurs](#).

Kernboodschap

Dak van asbest? Vervangen is het best!

Heb jij een huis of een schuur met een dak van vóór 1994? Je dak kan [asbest](#) bevatten. Steeds meer eigenaren kiezen voor het verwijderen van asbestdaken. Dat kost geld, maar op tijd vervangen is een slim idee. Tot 2020 is er namelijk een [landelijke subsidie](#) beschikbaar. Ook blijft je woning verkoopbaar, waardevast en verzekeraar bij schade en brand. Steeds meer gemeenten en provincies maken het vervangen simpeler door bijvoorbeeld een asbestlening of door samenwerken makkelijker te maken. Een handig moment om het vervangen van je asbestdak aan te pakken is bij een grote klus, verhuizing of verbouwing. Wat is volgens jou een goede reden om je asbestdak te laten vervangen?

Vanaf 2024 zijn [asbestdaken waarschijnlijk verboden](#) en mogelijk onverzekerbaar. Weer en wind zorgen er namelijk voor dat asbestvezels vrijkomen uit deze daken, die minimaal 30 jaar oud zijn. Deze [kankerverwekkende vezels](#) komen in de lucht en grond terecht.

Wat kun jij als particulier doen om te zorgen dat je dak asbestvrij is?

- 1) Check – of laat uitzoeken – of je dak asbest bevat.
Heb jij een dak van vóór 1994? Je dak kan asbest bevatten. Op [milieucentraal.nl/asbest](#) vind je een plaatje en video die je helpen bij een check van je (schuur)dak.

Een inventarisatiebureau geeft duidelijkheid of het écht om asbest gaat. Een lijst met gecertificeerde inventarisatiebureaus staat op ascert.nl

- 2) Doe het [gratis online advies-op-maat](#) om te ontdekken wat een goede volgende stap is. Je krijgt meteen een inschatting van de kosten voor het vervangen van je asbestdak.
- 3) a. Laat je asbestdak vervangen door een gecertificeerde saneerder. Een lijst met gecertificeerde bedrijven staat op ascert.nl
b. Wanneer het dak kleiner is dan 35 m² kun je het onder bepaalde voorwaarden zelf verwijderen. Bij [Kenniscentrum InfoMil](#) lees je welke voorwaarden dit zijn. Ga je je asbestdak verwijderen? Je bent verplicht er melding van te maken bij je gemeente via het [online omgevingsloket](#). Op milieucentraal.nl staat een [video hoe je een klein asbestdak veilig verwijdert](#).

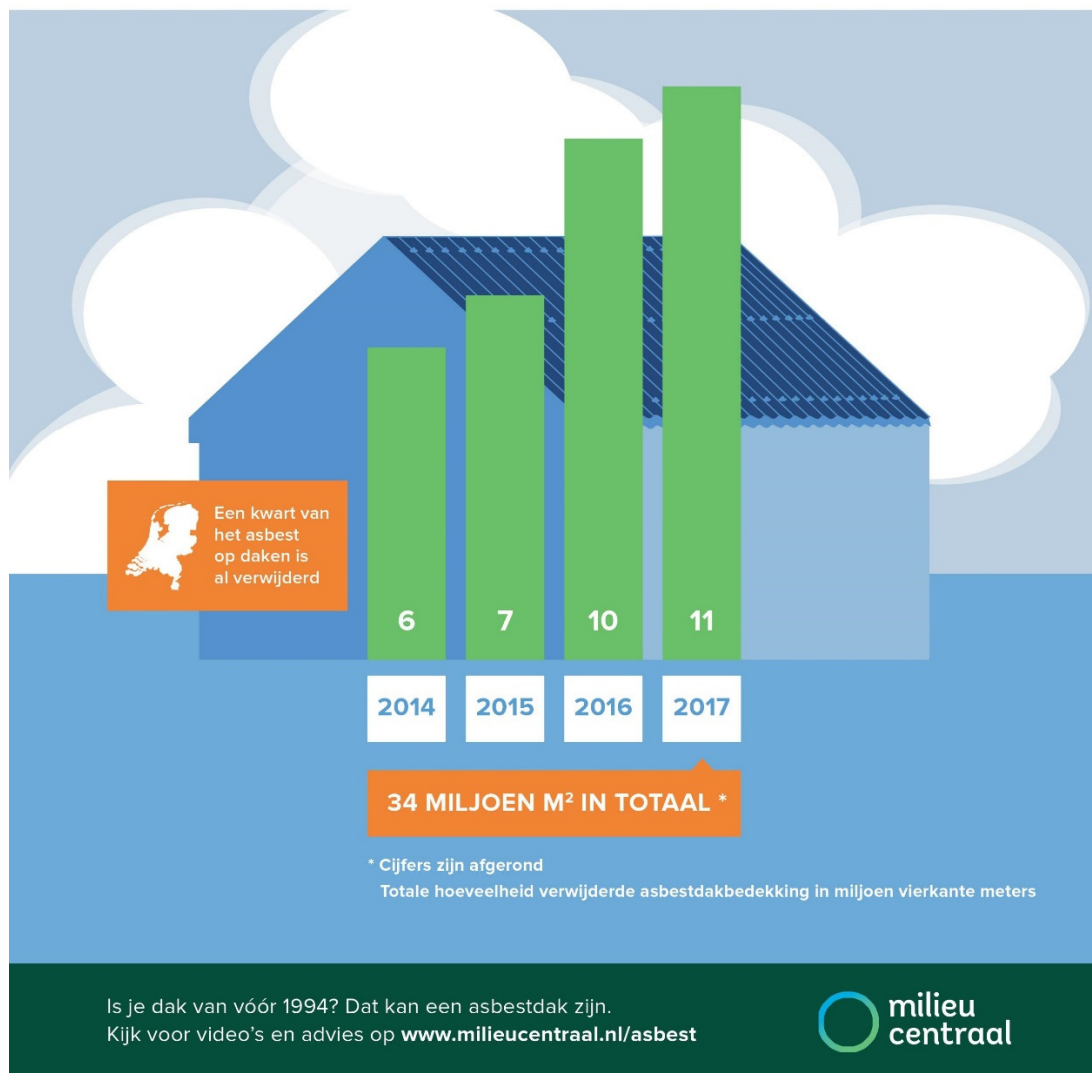
Kosten besparen

Het vervangen van een asbestdak kost geld. Je kunt op een aantal manieren kosten besparen. Het is soms mogelijk om je aan te sluiten bij een collectieve actie, dat scheelt regelwerk en je krijgt makkelijker een scherpere prijs. Zo kun je samen met de burens besparen op de uiteindelijke kosten. Vraag bij je gemeente na of er al een gezamenlijke actie voor asbestverwijdering bestaat waar je bij kunt aansluiten. Is er nog geen actie in jouw gemeente? Kijk dan of je een actie kunt starten, zodat je samen met andere dakeigenaren kunt besparen op de kosten.

Extra bespaartip: Als je je dak meteen [isoleert](#) of [zonnepanelen](#) plaatst, verdien je een deel van je investering, op termijn, terug. Je energierekening gaat daarmee namelijk omlaag.

Heb je het geld voor een nieuw dak niet op je bankrekening staan? Dan is het slim om op tijd te beginnen met sparen. Neem contact op met een financieel adviseur om te onderzoeken wat je financiële mogelijkheden zijn.

MEER ASBEST VERWIJDERD VERVANG NU OOK JOUW ASBESTDAK

Bron cijfers hoeveelheid verwijderde asbestdakbedekking: InfoMil

Wat is asbest?

Asbest is de verzamelnaam voor een zestal mineralen die zijn opgebouwd uit heel kleine, naaldachtige vezels. Asbest was in het verleden een populair bouw materiaal vanwege een aantal goede eigenschappen: het is sterk, slijtvast, bestand tegen hoge temperaturen en bovenal was het goedkoop. In Nederland zijn veel toegepaste soorten: wit asbest (chrysotiel), blauw asbest (crocidoliet) en bruin asbest (amosiet). Asbest werd verwerkt in een grote variatie aan

producten. Dit deed men vaak door het te combineren met een bindmiddel zoals cement, karton, lijm of gips.

Asbest komt voor in vele toepassingen. Men schat dat 80% van alle asbest is toegepast in de bouw. Het meeste daarvan in de vorm van asbestcementproducten. Ongeveer 70% van de asbestcement golfplaten zijn toegepast in de agrarische sector.

Gezondheidsrisico's asbest

Asbestvezels kunnen makkelijk worden ingeademd. Het risico om hierdoor ziek te worden is heel klein. Je hoeft je daarom niet meteen zorgen te maken wanneer je bijvoorbeeld ooit een keer in aanraking bent gekomen met asbest.

Mensen die ziek worden door blootstelling aan asbestvezels zijn meestal gedurende langere perioden aan grote hoeveelheden asbestvezels blootgesteld geweest (bijvoorbeeld door het werken met asbest).

Je kunt ook blootgesteld worden aan asbestvezels wanneer deze in je leefomgeving aanwezig zijn. Asbestvezels komen bijvoorbeeld in de lucht terecht door asbestdaken die aan het verweren zijn of door calamiteiten zoals een asbestdak dat in brand staat. Bij het plotseling beschadigen van een asbestdak – bijvoorbeeld door brand of hagel – kan direct een ongewenste situatie voor de omgeving ontstaan. Voorkomen moet worden dat asbest in huis terecht komt, wat bijvoorbeeld door het meenemen van asbest aan de schoenen kan gebeuren. Vrijgekomen asbest moet daarom snel zo goed mogelijk opgeruimd worden.

Asbest herkennen

Asbest herkennen is lastig. Asbest zelf is wit, blauw of bruin, maar het materiaal waarin het verwerkt is (cement, gips, karton), kan allerlei kleuren hebben. De kleur van het materiaal zegt dus niets. Veel asbesthoudende producten hebben een vezelige structuur, maar dat is lang niet bij alle asbesthoudende producten even goed zichtbaar. Alleen een daartoe uitgerust laboratorium kan met een microscoop met zekerheid zeggen of ergens asbest in zit.

De fabrikant of leverancier van een product en de eigenaar/verhuurder van een woning of gebouw kan je misschien vertellen of er asbest aanwezig is. Heb jij een dak van vóór 1994? Je dak kan asbest bevatten. Op milieucentraal.nl/asbest vind je een plaatje en video die je helpen bij een check van je (schuur)dak.

Wil je zeker weten of in jouw huis asbest zit, dan kan alleen een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau dat voor jou nagaan. Het onderzoek kost geld: een inventarisatie op locatie kost ongeveer € 400. Beschadig of breek nooit zelf het asbest om het te laten onderzoeken, dan kunnen er asbestvezels vrijkomen. Gecertificeerde asbestinventarisatiebureaus vind je via de website van Ascort.

Asbestwegwijzer

De leeftijd van het materiaal zegt iets over of er asbest in kan zitten of niet. In 1993 werd de verkoop en toepassing van asbest namelijk verboden. In een gebouw dat gebouwd of verbouwd is voor 1994 kunnen asbesthoudende materialen aanwezig zijn zoals een dak, dakbeschot of vloerzeil. De Asbestwegwijzer wijst je de weg waar [binnenshuis](#) en [buitenshuis](#) asbest kan zitten.

Voor wie en voor welke daken geldt het verbod?

De landelijke overheid werkt aan een verbod op asbestdaken vanwege risico's voor gezondheid en milieu. Als dit verbod doorgaat zijn asbestdaken vanaf 1 januari 2024 verboden. Het verbod geldt dan voor alle gebouwen met asbesthoudende dakbedekking in de vorm van asbesthoudende golfplaten, dakleien en bitumen. De daken die verwijderd moeten worden zijn minimaal 30 jaar oud en daarmee sowieso aan vervanging toe. Op tijd vervangen voorkomt hoge maatschappelijke kosten als er door calamiteiten zoals brand asbest vrijkomt en opgeruimd moet worden.

Het verbod geldt niet voor asbesthoudend materiaal aan de binnenkant van gebouwen zoals asbesthoudend dakbeschot of isolatiemateriaal dat onder de dakbedekking zit, en ook niet voor bijvoorbeeld de volgende materialen aan de buitenkant: boeidelen, dakgoten en gevelpanelen. Vaak is het wel praktisch om dit gelijk mee nemen bij het vervangen van je dak.

Het maakt niet uit of het dak in bezit is van een particulier, een bedrijf of de overheid. Ook de toestand van het dak is niet relevant voor het verbod. Een gemeente kan eisen om het dak al voor 2024 te verwijderen als het asbestdak in heel slechte staat verkeert of verwaarloosd is. Dat betekent dat het asbest namelijk niet-hechtgebonden meer is en makkelijk kan vrijkomen. Dit levert risico's op voor gezondheid en milieu.

Waar vind je asbestdaken?

Op de meeste woonhuizen in Nederland ligt geen asbestdak. Het zit niet in gewone dakpannen. In gebouwen van na 1994 is geen asbest meer toegepast. Waar vind je asbest wel?

- In cement **golfplaten op gebouw, aanbouw of schuur**. Asbest werd voor 1994 in golfplaten verwerkt. Asbestgolfplaten liggen op veel boerenschuren of schuurtjes die gebouwd of verbouwd zijn voor 1994. Golfplaten bevatten zeker asbest als je op de één-na-laatste golf van de plaat de letters AT, CAF of NF ziet staan. Golfplaten bevatten géén asbest als je op de een-na-laatste golf van de plaat de letters AF, AFM, AP, AV, NA of NT (new technology) ziet staan. Maar niet op alle golfplaten staat een code.
- In **leien daken** die voor 1994 zijn gelegd of vernieuwd. Maar dakleien kunnen ook van (lei)steen zijn, daarin zit geen asbest.
- Asbest kan soms ook in of onder **bitumen** op platte daken verwerkt zijn.

Let op:

Heb je een huis dat gebouwd is voor 1994, dan is het verstandig om na te gaan of er in je woning asbest zit of dat je (schuur)dak asbest bevat. Zeker als je gaat klussen of verbouwen. Alleen een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau kan dat met zekerheid voor jou nagaan. Een lijst met gecertificeerde inventarisatiebureaus staat op ascert.nl

Eigenaar verantwoordelijk voor verwijdering asbestdak

Eigenaren van asbestdaken zijn zelf verantwoordelijk voor de verwijdering van asbest. In de meeste gevallen moet asbest verwijderd worden door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Een gecertificeerd bedrijf ontzorgt, en verwijdert asbest op een veilige manier. Voor het verwijderen van bitumen en dakleien met asbest zul je altijd een gecertificeerd bedrijf in moeten schakelen. Een particulier mag maximaal 35 m² asbestdak, dat geschroefd en in goede toestand is, zelf verwijderen. Dit mag alleen onder bepaalde strikte voorwaarden, die staan op [InfoMil](#). Op [Milieu Centraal](#) staat een filmpje over het verwijderen van asbestgolfplaten van een schuurtje. Het verwijderen van asbest moet je altijd vooraf bij de gemeente melden via het [online omgevingsloket](#). Sommige gemeenten maken het verwijderen makkelijker door bijvoorbeeld beschermende kleding en verpakkingsmateriaal aan te bieden aan particulieren. Vraag bij jouw gemeente na wat de lokale regels en mogelijkheden zijn.

Gevolgen niet op tijd verwijderen asbestdak

Wanneer je het asbestdak niet voor 2024 verwijdert, zijn er drie mogelijke gevolgen.

1. *Onverzekerd voor (gevolg)schade*

Als je asbestdak beschadigd raakt – bijvoorbeeld door brand of hagel - kunnen er asbestflinters/-vezels in de omgeving terechtkomen. Dit moet door een gecertificeerd bedrijf opgeruimd worden, die daar de nodige veiligheidsmaatregelen voor moet treffen. De kosten om dit op te ruimen, kunnen oplopen tot tienduizenden euro's. Opstalverzekeringen bouwen op dit moment de dekking van asbestdaken af. De kans bestaat dus dat verzekeraars de opruimkosten tegen de tijd dat het verbod gaat gelden, niet meer vergoeden omdat je volgens de wet het dak had moeten vervangen. Je draait dan zelf op voor de kosten om het asbest op te ruimen.

2. *Verkoopbaarheid huis*

Omdat je waarschijnlijk vanaf 2024 in overtreding bent is je huis of schuur met asbestdak waarschijnlijk moeilijker verkoopbaar, zeker na 2024. Een koper zal het risico en de kosten voor het verwijderen van een asbestdak niet willen dragen.

3. *Dwangsom*

Wanneer het verbod doorgaat, ben je in overtreding en riskeer je een dwangsom als vanaf 2024 blijkt dat je nog een asbestdak op een gebouw hebt.

Tips voor particulieren voor vervangen asbestdak

Het is het beste om je asbestdak snel te vervangen. Een dak verweert wanneer het wordt aangetast door weer en wind. Bij asbestdaken kunnen er dan gemakkelijk asbestvezels vrijkomen.

Vijf manieren om NU actie te nemen

Het vervangen van een asbestdak kost geld. Door op tijd je asbestdak aan te pakken, vermijd je hogere kosten. Vanaf 2024 geldt waarschijnlijk het verbod op asbestdaken. Als iedereen tot het laatste moment wacht, krijgen de asbestsaneerders het druk. Dit kan de prijs opdrijven. Daarom geven we vijf manieren om nu actie te ondernemen:

1. *Inschatten grootte van de klus.*

Maak een inschatting van de grootte van het asbestdak en de staat van het dak. Alleen een gecertificeerde asbestsaneerder mag een dak groter dan 35 vierkante meter verwijderen. Is het minder groot dan dat, dan is het nog steeds verstandig een professionele partij in te schakelen. Vraag meerdere offertes op en neem de tijd om een saneerder te vinden die past bij jouw situatie.

Een geschroefd dak van maximaal 35 vierkante meter en in goede toestand mag je, onder bepaalde voorwaarden, als particulier zelf verwijderen. De voorwaarden voor het verwijderen vind je op [InfoMil](#). Zelf verwijderen kan geld besparen, maar kan ook risico's opleveren. Zorg er in ieder geval voor dat het zorgvuldig gebeurt en je eerst melding doet bij de gemeente via het [online omgevingsloket](#).

2. *Start nu met sparen voor vervangen groot dak.*

Een groot asbestdak vervangen kost veel geld, al snel enkele duizenden euro's. Het is slim om nu alvast te gaan sparen voor deze klus of te onderzoeken welke financieringsmogelijkheden er zijn. Zodat je zo snel mogelijk - en als het verbod doorgaat in ieder geval voor 2024 - je dak kunt laten verwijderen.

3. *Kosten besparen met je burens.*

Om kosten te besparen op het vervangen van je asbestdak, is het slim dit samen met je burens te doen. Gezamenlijk meer vierkante meters dak 'aanbieden' is interessant voor saneerders, en kan korting op de kosten opleveren. Als je van plan bent verduurzamingsmaatregelen te nemen, kan gezamenlijk een offerte aanvragen ook hierbij korting opleveren. Als je voor jezelf een offerte gaat opvragen, vraag het bedrijf dan meteen aan te geven welke korting zij kunnen bieden als meer burens meedoen. Hoe meer burens meedoen, hoe hoger de korting waarschijnlijk wordt.

4. *Onderzoek subsidiemogelijkheden.*

Het Rijk stimuleert van 2016 tot en met 2019 daken tijdig te verwijderen met een subsidieregeling. Per vierkante meter wordt er € 4,50 subsidie gegeven met een maximum van 25.000 euro. Zo geeft ze eigenaren van gebouwen en huiseigenaren een financieel steuntje in de rug. Meer informatie over de landelijke subsidieregeling vind je op www.rvo.nl. Er bestaan hiernaast provinciale en gemeentelijke subsidieregelingen of asbestleningen voor het vervangen van je asbestdak, al dan niet in combinatie met verduurzamingsmaatregelen. Vraag eventueel advies aan een financieel adviseur.

5. *Kansen voor verduurzamen.*

Grijp het vervangen van het dak aan om andere verduurzamingsmaatregelen te nemen. Dakisolatie of zonnepanelen zorgen voor een lagere energierekening. Voor dit soort energiebesparende aankopen bestaan soms subsidies. Check hiervoor de [energiesubsidiewijzer](#).

Kosten vervangen asbest

De kosten voor het vervangen van een asbestdak lopen flink uiteen: van een paar honderd tot duizenden euro's. Ze hangen onder andere af van de grootte van het dak, de plek en situatie, of je het zelf mag verwijderen of niet, of je een bouwlift of steiger moet huren, het arbeidsloon en van de soort nieuwe dakbedekking. Je kunt kosten besparen door samen met je burens jullie asbestdaken te (laten) vervangen. Een gecertificeerd asbestsaneringsbedrijf ontzorgt en verwijdert asbest op een veilige manier. Sommige saneerders nemen al het gedoe uit handen en regelen ook de inventarisatie en het plaatsen van een nieuw dak.

Tegenover de kosten van het saneren van een asbestdak staat een subsidie van € 4,50 per m². De sanering van deze daken moet altijd door een gecertificeerd bedrijf gedaan worden. Meer informatie over de kosten vind je op www.milieucentraal.nl/asbest-verwijderen.

Bijlage: Over Milieu Centraal en InfoMil

Bewustwording begint bij goede informatievoorziening. Milieu Centraal en InfoMil werken samen om een eenduidige boodschap te waarborgen. Hieronder vindt u informatie over beide partijen.

Over Milieu Centraal

Milieu Centraal is dé onafhankelijke voorlichtingsorganisatie die consumenten praktische informatie biedt over energie en milieu in het dagelijks leven; van afval tot zonnepanelen. De organisatie staat dagelijks de pers te woord, en werkt samen met vele andere partijen. Milieucentraal.nl wordt per dag ruim 10.000 keer bezocht.

Communicatie op basis van wetenschappelijk onderzoek

Milieu Centraal staat voor betrouwbare informatie. Milieu Centraal baseert alle tips en adviezen op onafhankelijke bronnen en gevalideerde informatie. De onderzoekers van Milieu Centraal zorgen ervoor dat de kennisbasis up-to-date blijft. Een maatschappelijke adviesronde onder bedrijven, branches, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen zorgt voor diversiteit en draagvlak. Een wetenschappelijke adviesraad vormt het sluitstuk van de kwaliteitsborging. De leden zijn verbonden aan een onderzoeksinstituut of universiteit.

Milieu Centraal en asbest

Milieu Centraal richt zich vooral op particulieren en geeft praktische tips over het herkennen van asbest en verwijderen van asbestdaken. Bijvoorbeeld met behulp van filmpjes en advies-op-maat.

Over Kenniscentrum InfoMil van Rijkswaterstaat

Kenniscentrum InfoMil is het centraal informatiepunt voor wet- en regelgeving binnen het omgevingsdomein en is onderdeel van Rijkswaterstaat Leefomgeving. Sinds 1 januari 2013 voert Rijkswaterstaat diverse kennis- en uitvoeringstaken uit op het gebied van milieu en leefomgeving. Voorheen voerde Agentschap NL deze taken uit. Rijkswaterstaat is nu dé uitvoeringsorganisatie van beleid en regelgeving van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM). Hiermee bundelt IenM alle uitvoeringstaken op het gebied van milieu en leefomgeving. Rijkswaterstaat voert ook programma's uit voor andere opdrachtgevers, zoals decentrale overheden en andere ministeries.

Kenniscentrum InfoMil van Rijkswaterstaat richt zich op overheden en voor het asbest dossier in toenemende mate op particulieren. Belangrijkste taak is het geven van achtergrondinformatie over het asbest beleid en regelgeving. Overheden, bedrijven en particulieren kunnen met hun asbest vragen terecht bij [de telefonische helpdesk van InfoMil](#). InfoMil heeft specifieke digitale asbest voorlichtingsproducten en modules ontwikkeld voor o.a. gemeenten, burgers en de agrarische sector om bewustwording over asbest te vergroten. In het kader van het asbestdakenverbod monitort InfoMil het aantal vierkante meters gesaneerde asbestdaken. Via regelmatige deelname aan congressen, beurzen en andere kennisnetwerken houdt InfoMil contact

met klanten en partners. InfoMil beheert daarnaast het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS), een webapplicatie waarin alle betrokken partijen in de asbestketen (inventarisatie, sanering) asbestgegevens invoeren en bijhouden.